

Handlingsplan

mot

mobbing

BERLEVÅG SKOLE

Berlevåg skole har fra før en tiltaksplan mot mobbing som fortsatt vil være en del av nye planen.

Preventive tiltak

- Prosjektarbeid på tvers av klassene om vennskap/toleranse/fordommer/rasisme-
- Bearbeiding i faglig sammenheng, i tilknytning til egnede noveller i norsktimene og gjestende teaterforestilling.
- Felles samlingsstunder med sikte på å gjøre den enkelte mer trygg på seg selv, våge å stå frem, vise egne ting m.v.
- Felles undervisning for å knytte trinnene nærmere sammen og motvirke segregasjon:
 - felles musikktimer, bl.a. med dans, sangleker og bevegelse
 - blandingsgrupper i forming
- Hemmelig venn, være spesielt hyggelig, vennlig og hjelpsom mot en medelev
- Organisering av elevene i klasserommene, slik at det motvirker klikkdannelse og utstøting og understøtter samarbeid og gruppevirksomhet
- Felles klassemøter mellom trinnene for å komme frem til felles holdninger mot mobbing, stoppe-regler når noe bygger seg opp, og hvor elevene selv kan komme frem til hvordan konflikter bør løses og følges opp
- Samarbeid mellom foreldre og skole: Finne på hyggelige ting å gjøre sammen for å skape et godt klassemiljø(for eksempel klassekvelder, turer, etc.)
- Konferansetimer: Snakke med foreldre og elever om hvordan de har det på skolen
- Kartlegging av forholdene gjennom spørreundersøkelse
- Oppfølging av enkeltelevers situasjon gjennom veiledningssamtaler
- Mobbing som stående tema for lærer-teamet-vi har alle et felles ansvar for elevene
- Enkelt-elever i stadig fokus(klasselærere/team/lærerstab)
- Skjerpene inspeksjonsrutiner når noe er på gang
- **KONFLIKTLØSNING**
- Enkelt-elever i stadig fokus for rask inngripen (klasselærere/team/lærerstab)
- Samtaler mellom offer/angripere/lærer(e). Samtaler med samlet klasse
- Ta opp problemene i klassen når de oppstår
- Foreldremøter mellom klassestyrere og berørte foreldre
- Foreldremøter på tvers av klassene(mobbere/ofre)

FORORD

Noe om nye forskrifter og elevmiljø

Fra Foreldre:

Fra Lærerne:

Fra Elevene:

Fra Ledelsen:

Fra PPT:

rektor

Innholdsfortegnelse

FORORD	3
INNHOLDSFORTEGNELSE	4
1 INNLEDNING.....	5
2 HVORDAN OPPDAGER VI MOBBING?	5
2.1 Hvordan oppdager jeg at barnet mitt blir mobbet?	5
2.2 Hvordan oppdager jeg at barnet mitt mobber?.....	6
3 FOREBYGGENDE TILTAK MOT MOBBING.....	6
3.1 Informasjon	6
3.2 Miljøtjeneste.....	6
3.3 Elevmekling	7
3.4 Undervisningsmaterieell, opplæringsprogram.....	7
3.5 Klassemøter/klasseråd.....	7
3.6 Klasseregler.....	7
3.7 Elevsamtaler.....	7
3.8 Mobbeundersøkelser	7
4 TILTAK VED MOBBING	8
4.1 Hvem henvender man seg til.....	8
5 TILTAK MOT DEN SOM MOBBER ANDRE.....	9
6 FORVENTNINGER	9
6.1 Forventninger til ledelsen.....	9
6.2 Forventninger til skolens personale	9
6.3 Forventninger til elevene	10
6.4 Forventninger til foresatte.....	10

1 INNLEDNING

EN ELEV SOM MOBBES ER EN FOR MYE

Med dette som utgangspunkt, ønsker både elever, foresatte og skolen å samarbeide om en handlingsplan mot mobbing for å gjøre Berlevåg skole til en bedre og tryggere skole for våre barn.

Det finnes mange forskjellige syn på hva mobbing er. Det som er viktig er at alle på Berlevåg skole jobber ut fra samme forståelse av hva mobbing er. Vi har valgt å ta utgangspunkt i følgende definisjon:

”gjentatte negative handlinger (fysiske og psykiske angrep og/eller utelukkelse fra fellesskapet) som rettes mot en eller flere enkelt personer, av en enkeltperson eller en gruppe som handler i forståelse med hverandre”

Handlingsplanen omhandler to typer mobbing:

- Direkte mobbing; dvs når en elev utsettes for direkte angrep av fysisk eller psykisk art fra de andre elevene, f.eks. slag, spark, skjellsord o.l.
- Indirekte mobbing; dvs når en elev holdes utenfor og ikke får være med, det være seg lek, gruppearbeid e.l., f.eks. utfrysing, baksnakking, ”blikk” o.l.

Det er viktig at en tar begge typer mobbing like alvorlig. Den direkte mobbingen er lettere for utenforstående å se. Den indirekte mobbingen er mye vanskeligere å få øye på, samt at elevene ofte ikke har den samme forståelse av at dette faktisk også er mobbing.

2 HVORDAN OPPDAGER VI MOBBING?

2.1 *Hvordan oppdager jeg at barnet mitt blir mobbet?*

Det er ikke alltid barnet selv forteller at det blir mobbet, eller at skolen/lærerne oppdager at barnet ditt blir mobbet. Følgelig må du som foresatt være var for tegn og forandringer hos barnet. Spesielt oppmerksom må du være dersom du merker noen av varselsignalene nevnt nedenfor:

Noen varselsignaler:

Når barnet:

- Kommer hjem med istykkerrevne eller skitne/våte klær, ødelagte bøker eller har ”mistet” ting uten å kunne gjøre skikkelig rede for hva som har skjedd
- Har blåmerker, skader, kutt og skrammer uten noen troverdig forklaring på hvordan de er oppstått
- Ikke tar klassekamerater med seg hjem og sjelden er sammen med klassekamerater etter skoletid
- Virker redd for eller har motvilje mot å gå på skolen om morgenen
- Velger en ”ulogisk” vei til og fra skolen
- Mister interessen for skolen og skoleprestasjonene synker
- Virker ulykkelig, deprimert eller har humørsvingninger med plutselige utbrudd av irritasjon og sinne
- Ofte har dårlig appetitt, hodepine eller vondt i magen

- Har urolig nattesøvn med mareritt, gråter kanskje i søvne
- Stjeler eller ber om ekstra penger (for å blidgjøre mobberne)

2.2 *Hvordan oppdager jeg at barnet mitt mobber?*

Det kan være vanskelig å oppdage, og å vedkjenne seg, at ens eget barn mobber. **Men hvis flere av punktene under passer på ditt barn bør du ta det alvorlig og forfølge saken videre.** Det må understrekes at disse punktene må sees på som hovedtendenser. Likevel er det sannsynlig at en aktiv mobber har et eller vanligvis flere av følgende generelle kjennetegn:

Noen varselsignaler:

Når barnet:

- Viser en mer positiv holdning til vold enn elever flest
- Viser en sterk trang til å dominere og undertrykke andre barn, til å hevde seg med makt og trusler for å få viljen sin
- Har vanskelig for å underordne seg regler
- Virker tøff og viser liten medfølelse for barn som blir mobbet
- Er flink til å snakke seg ut av vanskelige situasjoner
- Synes å like å håne, krenke, herse med, skade eller latterliggjøre andre barn
- Viser sterk trang til å dominere og manipulere andre
- Er aggressiv, ”frekk”, trassig og i generell opposisjon

3 FOREBYGGENDE TILTAK MOT MOBBING

Det viktigste tiltaket mot mobbing er å ha et miljø hvor mobbing ikke får grobunn. Dette oppnås lettest ved at skolen og hjemmet har et nært samarbeid, og at elevene selv er med på å skape et trygt og godt miljø.

Den viktigste måten å forebygge mobbing på, er å ha klare grenser og konsekvenser ved mobbing. Vi må sørge for at barna forstår konsekvensene av hva de gjør, og at de forstår at mobbing faktisk sårer andre. Ofte er det slik at det er helt normale snille greie barn som utfører mobbingen, men de forstår ikke konsekvensen av sine handlinger. Da må vi som foreldre, lærere og skole hjelpe barna til å forstå hvilke lidelser mobbing kan påføre andre.

3.1 *Informasjon*

Alle foresatte, ansatte og elever får utdelt ”Handlingsplan mot mobbing”. Klassestyrer har ansvar for å dele ut og informere om denne på første foreldremøte.

**Foresatte sørger for å informere sine barn om hva handlingsplanen inneholder.
Klassestyrer gjennomgår handlingsplanen med sin klasse.**

3.2 *Miljøtjeneste*

I storefri og midttimer skal elevene møte utfordringer i lek og andre aktiviteter. Mener lærere at utemiljøet er for dårlig, må dette meldes til skolens ledelse og FAU.

Det kan være aktuelt med utvidet miljøtjeneste der flere voksne er ute i skolegården, samt en aktiv deltagelse fra lærere og elever for å forhindre mobbesituasjoner. I tillegg bør elevrådets representanter ha et spesielt oppfølgingsansvar med å informere sine klassekontakter eller

klassestyrere, og bruke disse til å hjelpe til med å melde ifra om mobbe situasjoner. Det er viktig at de voksne som har tilsynsansvar er synlige.

3.3 Elevmekling

Et meklingsteam av elever under ledelse av en lærer, skal forsøke å løse konfliktene før de blir for store.

Elevene som er i konflikt får tilbud om frivillig mekling, som gjennomføres av skolerte medelever med en lærer som kontaktperson til støtte og hjelp.

3.4 Undervisningsmateriell, opplæringsprogram

Kurs med barna som målgruppe, dette kan være program som ”Steg for steg”, ”Lions Quest” etc. Samtaler som skaper en bevisstgjøring av barna når det gjelder impuls kontroll, omsorg, verdivalg, empati, samarbeid etc. Eksempler finnes i heftet: ”Mobbing i skolen – en lærerveiledning”.

I tillegg bør spesielt interesserte lærere tilbys kurs over gjeldende tema. FAU og skolen har et ansvar overfor lærere som ønsker å skoleres i bruken av slike programmer. Det er viktig at skolen er i besittelse av undervisningsmateriell som kan skaffe lærere den kunnskapen de føler de har behov for i kampen mot mobbing.

3.5 Klassemøter/klasseråd

Alle klasser skal jevnlig ha klassemøter som ledes av lærer, hvor man jobber med tema knyttet til trivsel og klassemiljø. Temaene og møtets omfang skal være tilpasset elevenes alder. Mobbeteamet utarbeider perm med litteraturhenvisning, forslag, tips og ideer til rollespill og spørsmål man kan jobbe med i klassen samt oppgaver knyttet til temaet mobbing.

3.6 Klasseregler

Alle klassene ved skolen skal bruke tid på å lage egne regler om temaet ”folkeskikk”. Disse reglene skal bygge på trivsel og ordensregler, de skal være direkte og konkrete. Reglene skal være et styringsredskap og en veileder for det daglige samværet mellom elevene. Klassereglene skal være synlige (henges opp) og må følges opp i løpet av skoleåret, f.eks. i klassemøter/-råd. Ansvar for gjennomføring og oppfølging av reglene ligger hos klassestyrer.

3.7 Elevsamtaler

Klassestyrer skal to ganger i året ha en personlig samtale med hver enkelt elev. Ett av temaene i samtalen skal være om eleven opplever mobbing, og om de eller andre utsettes for dette.

3.8 Mobbeundersøkelser

Hvert år i november måned gjennomføres det en trivselsundersøkelse, som også omfatter mobbing, blant skolens elever. Hovedkonklusjonen i undersøkelsen skal offentliggjøres på skolens hjemmeside. Det er FAU som står ansvarlig for utarbeidelse og bearbeiding av undersøkelsens resultat. Mobbeteamet kan være støttespiller i dette arbeidet.

4 TILTAK VED MOBBING

FORORD	3
INNHOLDSFORTEGNELSE	4
1 INNLEDNING	5
2 HVORDAN OPPDAGER VI MOBBING?	5
3 FOREBYGGENDE TILTAK MOT MOBBING	6
4 TILTAK VED MOBBING	8
5 TILTAK MOT DEN SOM MOBBER ANDRE	9
6 FORVENTNINGER	9

4.1 Hvem henvender man seg til

Det er viktig at alle ved skolen følger samme tjenestevei når mobbing rapporteres, dette gjør jobben enklere for både elever, foresatte og lærere. Skolen får også bedre oversikt over alle rapporterte tilfeller av mobbing i løpet av et år. Denne oversikten vil igjen være et arbeidsredskap for å bekjempe mobbing.

”Tjenesteveien” på Berlevåg skole er som følger: Dette kan vurderes?

- Uansett hvem som observerer (kollega eller lærere, elever, andre ansatte, foreldre) så skal disse rapportere situasjonen til **klassestyrer**.
- **Klassestyrer** informeres om mobbetilfellet. Han/hun skal melde fra til administrasjon. **Mobbeteamet** tar saken. Det er Mobbeteamet, sammen med klassestyrer og foresatte, som har hovedansvaret for å klarlegge omfanget av mobbingen, og for å følge opp offeret og mobberne.
- **Mobbeteamet** informerer videre til skolens ledelse og foresatte. Mobbeteamet har hovedansvaret for umiddelbart å ta seg av de involverte i mobbingen i samarbeid med deres klassestyrer(e) og foresatte.
- Mobbeteamet møtes og **utarbeider en skriftlig avtale** sammen med de involverte. Avtalen skal undertegnes av de involverte samt deres foresatte. Klassestyrer skal ha kopi av avtalen for å kunne følge den opp. Kopi sendes også skolens ledelse. Avtalen skal inneholde de tiltak som settes i verk for å unngå videre mobbing. Det er viktig med tett oppfølging de første ukene.

Det minste tegn på at avtalen brytes skal meldes mobbeteamet.

Mobbeteamet vil bestå av klassestyrer, administrasjon, sosiallærer og elevrådsleder. Teamet jobber under veiledning av PPT. Det er rektors ansvar å danne og opprettholde teamet. Mobbeteamet utarbeider retningslinjer for sitt arbeid.

5 TILTAK MOT DEN SOM MOBBER ANDRE

Dersom mobber(ne) ikke overholder avtalen som er inngått med skolen, skal et eller flere av følgende tiltak iverksettes. Hvilke tiltak som brukes avhenger av situasjon, barnets personlighet, -alder, alvorlighetsgrad, gjentakelser etc.

- ”Mobberen” må følge en voksen i ALLE pauser i en hel uke.
- ”Mobberen” skal følges til og fra skolen av foresatte i to uker.
- ”Mobberen” følges av foresatte gjennom skoledagen.
- Ved gjentagelse vurderes tiltakene.
- Andre tiltak kan også iverksettes i samarbeid med foresatte.

Når noen utsettes for mobbing blir de ofte truet til taushet. Vi oppfordrer derfor alle foresatte til å bry seg, og melde ifra til skolen når de hører om mobbing.

6 FORVENTNINGER

Berlevåg skoles felles plattform er blant annet at *”skolen skal være et aktivt og inkluderende skolemiljø der alle gis mulighet for å oppleve tilhørighet til skolen og nærmiljøet. Skolen skal være preget av samarbeid, likeverd og vekst som felles plattform for elevenes faglige og sosiale læring”*.

For å skape et skolemiljø der alle vet og respekterer at mobbing ikke er tillatt, er det viktig at samværet mellom barn og voksne er preget av

ANSVAR – LIKEVERD – SAMARBEID

Reglene vi må følge baserer seg på ulike forventninger til hver og en av oss.

6.1 Forventninger til ledelsen

Det er særlig viktig at skolens ledelse støtter opp om tiltak mot mobbing. Videre er det avgjørende at skolens ledelse sørger for at ”Handlingsplan mot mobbing” blir gjort kjent for de ansatte, samt sørge for at de ansatte følger de tiltak som er skissert i denne handlingsplanen. Det må ikke være opp til hver enkelt lærer å iverksette tiltak når mobbing oppdages.

Forventninger til skolens ledelse:

- At de ansatte får kjennskap til skolens handlingsplan mot mobbing
- Sørge for samarbeid mellom skole og SFO i mobbesaker
- Være gode rollemodeller
- Holde tett dialog med klassekontakter og foresatte ved alle forhold som er avgjørende for at klasser og elever skal trives ved skolen
- Sørge for jevnlig evaluering av elever og lærere m.h.t. trivsel, etc...
- Ta alvorlig de henvendelser skolen får om mobbing
- At de støtter opp om mobbeteamets arbeid og oppgaver, samt sørge for at mobbeteamet får den veiledning de trenger.

6.2 Forventninger til skolens personale

Det er avgjørende med gjensidig kontakt og samarbeid med de foresatte. I tillegg er det viktig med en god og åpen dialog med skolens elever.

Forventninger til hver enkelt medarbeider:

- At du er lojal mot skolens handlingsplan mot mobbing
- At du hjelper barna til å tro på seg selv, egne krefter og muligheter
- At du er en støttespiller for et godt klasse- og skolemiljø
- At du legger til rette for et trygt og stabilt klassemiljø
- At du skaper ro i klassen
- At du er opptatt av hvordan elevene fungerer på skolen
- At du roser for evnen til å skape godt kameratskap
- At du stimulerer til lek og trivsel
- At du søker å forhindre aggressive situasjoner
- At du snarest gir beskjed til foresatte hvis barn gjentatte ganger ikke kommer til rett tid
- At du søker å skape et trygt utemiljø ved skolen
- At du gir beskjed til foresatte dersom du tror en elev utsettes for mobbing
- At du gir beskjed til foresatte dersom du tror en elev mobber
- At du griper inn ved mistanke om mobbing – ”den som tier/overser samtykker”
- At du deltar så langt det er mulig på skolens-/klassens arrangementer
- At du er tydelig i klassemiljøet, og et godt forbilde

6.3 Forventninger til elevene

Elevene er en viktig faktor for å skape et godt klasse- og skolemiljø. Uten elevenes engasjement klarer vi ikke å opprettholde gode stabile miljøer verken i klassen, på skolen eller på skoleveien.

Forventninger til deg som elev:

- At du respekterer dine medelever
- At du forsøker å skape godt kameratskap til dine medelever
- At du ikke plager/mobber andre elever
- At du sier ifra til voksne på skolen dersom du mobbes
- At du sier ifra til voksne på skolen dersom du tror andre elever utsettes for mobbing
- At du sier ifra til voksne på skolen dersom du tror noen mobber
- At du prøver å løse konflikter/problemer når de oppstår
- At du deltar så langt det er mulig på skolens-/klassens arrangementer
- At du inkluderer alle elevene

6.4 Forventninger til foresatte

Foresatte har hovedansvaret for både opplæringen og oppdragelsen av barnet. Skolen skal hjelpe de foresatte.

Samarbeidet mellom skole og hjem er basert på gjensidig tillit og respekt for hverandres oppgaver og betingelser, samt åpenhet og presis og riktig informasjon.

Forventninger til deg som foresatte:

- At du er lojal mot skolens handlingsplan mot mobbing
- At du er støttespiller for et godt klasse- og skolemiljø, og omtaler skolens ansatte positivt når barnet hører på
- At du er opptatt av hvordan barnet ditt fungerer på skolen

- At du roser for innsats og framskritt
- At du snakker med ditt barn om mobbing og tar avstand fra dette
- At du gir beskjed til lærer/skolen dersom du tror ditt barn eller andre barn mobber/blir mobbet.
- At du gir beskjed til skolen dersom du ser konkrete ”mobbeepisoder”
- At du snakker med barnet dersom det mobber eller blir utsatt for mobbing, og prøver å løse dette så fort som mulig
- At du deltar i skolens sosiale liv, spesielt foreldremøter og skole-/klassearrangementer